

Innkalling til møte i verdensarvrådet 28.01.2021 kl.0830-1000 på Teams

Sakliste

Sak 01/21 Godkjenning av innkalling og sakliste

Innstilling; Innkalling og sakliste godkjennes

Vedtak;

Sak 02/21 Godkjenning av referat fra møte 11.12.2020

Innstilling; Referatet godkjennes

Vedtak;

Sak 03/20 Reautorisering av verdensarvsenteret for Røros bergstad og Circumferensen for perioden 2022-2027.

Nytt arkiv, bibliotek og administrasjonsbygg på «Kokshustomta.»

Det vises til sak 30/20 hvor direktør Odd Sletten, Rørosmuseet, ga en orientering om opplegget for reautorisering av verdensarvsenteret for Røros bergstad og Circumferensen for perioden 2022-2027. Sletten varslet i møtet at han ville komme tilbake til saken på rådets første møte i 2021, med forslag til en tidsplan for reautoriseringprosessen, og en presentasjon av planene for et nytt arkiv, bibliotek og administrasjonsbygg for museet.

Verdensarvrådet var i oppstartfasen for etableringen av verdensarvsenteret initiativtaker og oppdragsgiver for utredningen om verdensarvsenter for Røros bergstad og Circumferensen . Utredningen førte fram til bestemmelsen om at verdensarvsenterets base og administrasjon skulle ligge hos Rørosmuseet/MiST i Smelthytta på Malmplassen

Forholdet mellom senteret og verdensarvrådet er nedfelt i «Samarbeidsavtale mellom MiST-Rørosmuseet og Verdensarvrådet for verdensarven Røros bergstad og Circumferensen om etablering og drift av Verdensarvsenteret for Røros bergstad og Circumferensen».(vedlagt). Punkt 6 i avtalen, «Formidling i kommunene», beskriver hvordan senteret skal drive sin virksomhet i de 5 kommunene i verdensarvområdet.

Det årlige driftstilskuddet til senteret er på kr. 3 mill. Dette finansieres ved at staten ved Miljødirektoratet bidrar med 60%, mens fylkeskommunene og kommunene bidrar med til sammen 40%. Fordelingsnøkkelen mellom de 5 kommunene og de to fylkeskommunene er vist i samarbeidsavtalens pkt.4; «Finansiering». Fordelingen mellom staten og den regionale/lokale finansieringsandelen vil ligge fast i den nye autorisasjonsperioden for 2022-2027.

Staten bidrar også med midler til tiltak og prosjekter i regi av senteret. Her er det ingen krav til regional medfinansiering.

Selve autoriseringen gjøres i henhold til et sett med autorisasjonskrav (*Retningslinjer for autorisasjon og re-autorisasjon av besøkssenter nasjonalpark, våtmark, rovdyr, villrein og verdensarv i Norge vedlagt*), og Miljødirektoratet utsteder autorisasjonen. I prosessen fram mot autorisasjonen

er det et nært samarbeid mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren, og en tett dialog mellom senteret og disse.

Forut for søknaden om reautorisering, må det utformes en oppdatert samarbeidsavtale mellom verdensarvrådet og Rørosmuseet/MiST. Samarbeidsavtalen må behandles av partene, og legges ved søknaden i underskrevet form. Et forslag til tentativ tidsplan for behandlingen av samarbeidsavtalen er lagt fram i innstillingen i saken.

Nytt arkiv, bibliotek og administrasjonsbygg. Ombygging av Smelthytta.
Rørosmuseet/MiST har gjennom flere år arbeidet med planer om et nytt bygg for arkiv, bibliotek og administrasjon på Kokshustomta øst for Smelthytta. Behovet for et slikt bygg er begrunnet i mange forhold, bl.a. å frigjøre plass i Smelthytta til en ny verdensarvutstilling utviklet i samarbeid mellom verdensarvstedene, Norges verdensarv og Riksantikvaren.

I sammenheng med autorisasjonen for perioden 2017-2021, ble behovet for nybygg pekt på både av Rørosmuseet-MiST og av Miljødirektoratet.

Som det går fram av vedlagte styrevedtak i MiST, står dette bygget nå på topp på prioriteringslista over nybygg i MiST-organisasjonen. Rørosmuseet har fått laget en mulighetsstudie som er vedlagt saken. Ved årsskiftet 2020/2021 søkte MiST Kulturdepartementet om investeringstilskudd til regionale kulturbygg, og er nå i dialog med både Kulturdepartementet, Kulturrådet og Klima- og miljødepartementet om midler til prosjektet. Å få på plass finansiering av et bygg vil ha høy prioritet hos Rørosmuseet-MiST i de nærmeste årene. Utarbeidelse av en egen reguleringsplan og godkjenning av et bygg vil være en del av denne prosessen.

I denne prosessen er det i første omgang viktig at verdensarvrådet støtter opp om prosessen, og er en aktiv medspiller til Rørosmuseet-MiST i forhold til statlige og regionale institusjoner.

Vurdering;

Det er koordinators vurdering at målsettingene i samarbeidsavtalen fra 2017 er godt oppfylt, og at verdensarvsenteret er godt etablert som et aktivt formidlings- og kompetansesenter for verdensarven Røros bergstad og Circumferensen.

Som det går fram av forslaget til årsmelding for 2020 (sak 04/21), er verdensarvsenteret sterkt delaktig i aktiv formidling og tilrettelegging av nye formidlingstiltak i alle verdensarvkommunene. Skoleprogrammet «Verdensarven som veiviser», samarbeidet om planlegging av utstillinger både i Kraftstasjonen på Tolga og på Blokkodden i Engerdal, skiltprosjektene i alle kommunene, og fotoutstillingen Verdensarv i forandring er gode eksempler. Senterets arbeid med boka Verdensarven i Norge og arbeidet med verdensarvfilmene (kommer) er andre gode eksempler. Rørosmuseet ivaretar også formidlingen av den samiske

kulturen i verdensarvområdet på en god måte.

Verdensarvsenterets faglige bidrag til arbeidet med Forvaltningsplanen for Røros bergstad og Circumferensen» har også vært svært verdifull.

For forståelsen av verdensarvverdiene lokalt, og som tilrettelegger for attraksjoner basert på kulturminneverdier i regionen, er verdensarvsenteret en svært viktig aktør.

Samarbeidsavtalen fra 2017 er et godt grunnlag for reautorisasjon av verdensarvsenteret. En ny samarbeidsavtale må ha noen mindre endringer som hensyntar at etableringsperioden er tilbakelagt, og at en nå er inne i en drifts- og videreutviklingsfase.

En viktig forutsetning for videreutvikling av senteret er at det i neste autorisasjonsperiode frigjøres plass til en permanent verdensarvutstilling i Smelthytta. Et nytt arkiv-, bibliotek- og administrasjonsbygg på Kokshustomta vil løse denne utfordringen. Utforming av bygget og plan- og reguleringsarbeid vil gjøres i tett samarbeid med Røros kommune, fylkeskommunen og Riksantikvaren. Kulturdepartementet, Kulturrådet, Klima- og miljødepartementet, Trøndelag fylkeskommune og Røros kommune blir de viktigste partene i arbeidet med finansieringen av nybygget.

Innstilling; Verdensarvrådet anbefaler at samarbeidsavtalen mellom verdensarvrådet og Rørosmuseet-Mist om verdensarvsenteret videreføres for perioden 2022-2027. Det gjøres endringer i ordlyden som ivaretar at en nå er i en drifts- og utviklingsfase av verdensarvsenteret.

Verdensarvrådet ber om at verdensarvsenteret legger opp til følgende tidsplan for autorisasjonsprosess og behandling av samarbeidsavtalen hos partene;

- Møte med Miljødirektoratet og Riksantikvaren; februar 2021
- Forslag til revidert samarbeidsavtale; verdensarvrådsmøte 19.03.2021
- Behandling av samarbeidsavtale i Sametinget. kommuner, fylkeskommuner; juni 2021
- Endelig søknad om autorisasjon til Miljødirektoratet; oktober 2021
- Ny autorisasjon fra Miljødirektoratet; desember 2021

Med bakgrunn i behovet for større arealer til verdensarvutstilling og annen formidlingsaktivitet, støtter verdensarvrådet opp om Rørosmuseet-MiSTs planer om frigjøring av plass til utstillinger i Smelthytta, og bygging av nytt arkiv-, bibliotek- og administrasjonsbygg på Kokshustomta.

Vedtak;

Sak 04/21 Godkjenning av utkast til «Årsmelding for Verdensarvrådet 2020»

Koordinator har laget et forslag til årsmelding for 2020. Tidligere årsmeldinger har hatt en tredelt struktur, med egne kapitler for verdensarvrådets, faggruppas og koordinators virksomhet. For inneværende år

er denne tredelingen forlatt, da mange av de «separate» aktivitetene har falt bort som følge av Corona-situasjonen.

Koordinator har valgt å gi aktiviteten i forbindelse med markeringen av 40- og 10 årsjubileet en relativt bred omtale, da det har blitt lagt ned stort engasjement fra mange av medlemmene i både verdensarvrådet og faggruppa for å gjøre disse til fine markeringer.

Innstilling; Utkast til årsmelding for verdensarvrådet i 2020 godkjennes
Vedtak;

Sak 05/21 Forslag til aktivitetsplan for verdensarvråd, faggruppe og verdensarvkoordinator 2021

Innstilling; Forslag til aktivitetsplan for verdensarvråd, faggruppe og verdensarvkoordinator tas til etterretning.

Vedtak;

Sak 06/21 Eventuelt

Orienteringssaker;

Søknader på verdensarvmidler 2021.

Det er totalt sendt inn søknader fra Circumferensen på **kr. 20125705** for 2021. Disse fordeler seg slik;

Røros;

Verneverdig bebyggelse i bergstaden	kr.1000000
Uthusprosjektet	« 6650000
Skjøtsel av hagalandskapet/Småsetran	« 900000
Verdensarvkoordinator;	« 1000000
Røros kirke (nedbetaling kirkelån)	« 3605000
Tilstandsbeskrivelse Korssjøen	« 150000
Nyere tids arkeologi, registreringer	« 100000
<u>Gravminner, Røros kirkegård</u>	<u>« 50000</u>
<u>Sum</u>	<u>kr.13705000</u>

Os;

Istandsetting stall og rekonstruksjon formidlingsbygg, Oddentunet	kr. 5160705
<u>Verneverdig bebyggelse Narjordet</u>	<u>« 200000</u>
<u>Sum</u>	<u>kr. 5360705</u>

Tolga;

<u>Utendørs utstilling Kraftstasjonen</u>	<u>kr. 200000</u>
---	-------------------

Visit Røros/laskjørelagene

Kartlegging og merking av kjøreledene kr. 400000

Rørosmuseet/verdensarvsenteret

Skilting Slagghaugan kr. 400000 (21/22)

Fotoprojekt samiske kulturlandskap kr. 60000

Sum kr. 460000